

Fylkesmannen i Nordland viser til rundskriv I-4/2020 «Veileder til kommunene om lokale karantenereregler eller innreiserestriksjoner i forbindelse med utbruddet av Covid-19». Fylkesmannen ber kommuner som vurderer å innføre eller videreføre lokale karantenereregler eller innreiserestriksjoner om å være særskilt oppmerksom på følgende:

Hvem som kan treffe vedtak etter smittevernloven § 4-1 første ledd

Det er kommunestyret som er tillagt denne myndigheten i loven. Kommunelegen kan treffe vedtak i hastesaker. Som det fremgår av veilederen vil en ren videreføring av vedtak om karantene- eller innreiseregler ikke kunne gjøres i kraft av hastemyndighet. Dette omfatter også hastemyndigheten kommunelegen er tillagt i loven. En videreføring av et vedtak om lokale karantenereregler eller innreiserestriksjoner må derfor treffes enten av kommunestyret selv, eller det organ som kommunestyret har delegert myndigheten til. Slike vedtak kan treffes i fjernmøter. Fylkesmannen viser videre til at vedtak om karantene eller innreiserestriksjoner som det klare utgangspunkt vil være av prinsipiell karakter i kommunelovens forstand. Myndigheten til å treffe slike vedtak kan derfor ikke delegeres til ordfører eller kommunedirektør.

Involvering av berørte parter

Lokale karantenereregler eller innreiserestriksjoner som gjelder et ubestemt antall eller krets av personer er å anse som en forskrift. Forvaltningsloven § 37 har nærmere krav til involvering av berørte parter før et forskriftsvedtak treffes. I den nasjonale veilederen er det særlig fremhevet at kommunene må etablere god dialog med næringslivet i forkant av og i gjennomføringen av denne type smitteverntiltak. Det er særlig vist til nødvendigheten av dialog med hjørnesteinsbedrifter, lokale avdelinger av NHO og LO. Dersom slik involvering ikke gjøres vil dette lett kunne bli ansett som en saksbehandlingsfeil.

Vedtaketts innhold – behov for å gjøre unntak

I veilederens pkt. 3 er det sterkt fremhevet at for å sikre forholdsmessighet og samordning mellom nasjonale og lokale tiltak må kommunene unngå å innføre følgende tiltak:

- Tiltak som rammer kritiske samfunnsfunksjoner, slik dette er definert i de til enhver tid gjeldende nasjonale bestemmelser
- Tiltak som rammer offentlig tjenesteyting og myndighetsutøvelse, herunder barnevern
- Tiltak som rammer transitt uten opphold i kommunen
- Tiltak som rammer barn med delt bosted og som dermed griper uforholdsmessig inn i familielivet
- Tiltak som rammer personer som krysser kommunegrenser under reise mellom bolig og arbeidssted, og mellom ulike arbeidsteder, og som er til hinder for at arbeidstakere kan beholde sitt arbeid og at arbeidsgivere fortsatt sikres arbeidskraft
- Tiltak som rammer person- og varetransport (på vei, sjø eller bane eller i luften)
- Tiltak av betydning for å holde i gang produksjonen i virksomheter, blant annet vedlikehold, reparasjoner, forsyningslinjer, spesialiserte tjenester mv.

Vi vil understreke viktigheten av at det i kommunale vedtak gjøres unntak for de ovennevnte kategoriene. Dersom det treffes vedtak uten at dette er gjort, vil det gi grunnlag for overprøving fra Fylkesmannens side gjennom lovlighetskontroll i medhold av kommuneloven § kapittel 27.

Varighet for kommunale vedtak

Vedtak etter smittevernloven § 4-1 første ledd bokstav d kan bare gjelde inntil 7 dager av gangen. Hvis det er nødvendig å opprettholde tiltaket utover dette, må kommunen treffe et nytt vedtak for nye 7 dager. Vi viser også til at det ved en forlengelse skal gjøres en ny vurdering av tiltaket medisinskfaglige begrunnelse og forholdsmessighet.

Kunngjøring av kommunale vedtak

Fylkesmannen har erfart at det har vært utfordrende å få tilgang til de kommunale vedtakene om karanteneregler eller innreiserestriksjoner. På kommunenes hjemmesider er det ofte referert fra vedtakene uten at selve vedtaket har vært gjort tilgjengelig. Vi ber derfor kommunene merke seg at et minimumskrav til kunngjøring av denne type vedtak er at de er lett tilgjengelig på kommunens nettsider. Dette skal også sikre at reglene er lett tilgjengelige både for offentlige myndigheter, næringsliv og befolkningen for øvrig.